

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1942.

Första kammaren.

Nr 7.

Lördagen den 7 februari.

Kammaren sammanträdde kl. 4 e. m.; och dess förhandlingar leddes av herr andre vice talmannen.

Herr statsrådet *Möller* avlämnade Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 21, med förslag till lag om ändrad lydelse av 47 § 4 mom. sinnessjuklagen den 19 september 1929 (nr 321);

nr 23, angående försäljning av kronan tillhörigt område i Halmstad;

nr 27, med förslag till lag om ändring i vissa delar av 8 kap. strafflagen, m. m.;

nr 28, angående anslag till elektriska lokomotiv;

nr 29, angående höjning av vissa postavgifter m. m.;

nr 30, angående avhändande av vissa kronan tillhöriga fastigheter och vägmärksandelar;

nr 31, angående ytterligare anslag till ändringsarbeten i fastigheten nr 4 i kvarteret Kungl. Trädgården i Stockholm;

nr 32, angående befrielse för O. Damberg m. fl. från viss betalningsskyldighet;

nr 33, angående befrielse för A. Viktorsson från betalningsskyldighet till kronan på grund av virkesköp;

nr 34, angående anvisande av vissa anslag å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1941/42;

nr 35, angående befrielse för H. G. Persson från ersättningsskyldighet m. m.;

nr 38, med förslag till lag angående lindring i arrendevillkoren för vissa arrendatorer av eklestastisk jord;

nr 39, med förslag till förordning angående grunder för lindring i arrendevillkoren för vissa arrendatorer av kronans jordbruksegendomar; samt

nr 40, med förslag till lag om jämkning av arrendeavtal i vissa fall m. m.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott Kungl. Maj:ts proposition nr 26, med förslag till lag med vissa bestämmelser om kungörande i kyrka.

Föredrogs och bordlades Kungl. Maj:ts denna dag avlämnade propositioner nr 21, 23, 27—35 och 38—40.

Anmälades och bordlades

statsutskottets utlåtanden:

nr 12, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar under Utgifter å driftbudgeten, För flera huvudtitlar gemensamma frågor, jämte i ämnet väckta motioner;

Första kammarens protokoll 1942. Nr 7.

nr 16, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1941/42, i vad propositionen avser socialdepartementets verksamhetsområde; och

nr 21, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande kapitalinvestering för budgetåret 1942/43 i statens allmänna fastighetsfond, i vad propositionen avser kommunikationsdepartementets verksamhetsområde;

bevillningsutskottets betänkande nr 1, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående rätt för Konungen att åsätta särskild tullavgift; samt

bankoutskottets utlåtande nr 3, i anledning av väckt motion om dyrtidstillägg till den hos riksdagens kamrar, utskott och kansli tillfälligt anställda personalen.

Justerades ett protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 4.05 e. m.

In fidem
G. H. Berggren.

Tisdagen den 10 februari.

Kammaren sammanträdde kl. 4 e. m.

Herr statsrådet *Bergquist* aylämnade Kungl. Maj:ts propositioner:
nr 36, med förslag till lag om förbud mot bebyggelse till hinder för försvaret;
nr 37, med förslag till lag om preskription av rätt till medel som inestå hos offentlig myndighet; och
nr 41, med förslag till lag om ändrad lydelse av 1 § lagen den 26 juni 1936 (nr 373) med vissa bestämmelser om centralkassor för jordbrukskredit, m. m.

Herr *Olofsson* anmälde, att han infunnit sig vid riksdagen.

Justerades protokollen för den 3 och den 4 innevarande månad.

Anmäldes och godkändes andra lagutskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 14, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om vissa ändringar i lagen den 12 juni 1925 (nr 338) om värnpliktiga, vilka hysa samvetsbetänkligheter mot värnpliktstjänstgöring; och

nr 15, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse av 7 § lagen den 13 juni 1921 (nr 299) om förvaltning av bysamfälligheter och därmed jämförliga samfällda ägor och rättigheter.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott Kungl. Maj:ts proposition nr 21, med förslag till lag om ändrad lydelse av 47 § 4 mom. sines-sjuklagen den 19 september 1929 (nr 321).

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 23, angående försäljning av kronan tillhörigt område i Halmstad.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott Kungl. Maj:ts proposition nr 27, med förslag till lag om ändring i vissa delar av 8 kap. strafflagen, m. m.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 28, angående anslag till elektriska lokomotiv.

Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 29, angående höjning av vissa postavgifter m. m.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:
nr 30, angående avhändande av vissa kronan tillhöriga fastigheter och vägmärksandelar; samt
nr 31, angående ytterligare anslag till ändringsarbeten i fastigheten nr 4 i kvarteret Kungl. Trädgården i Stockholm.

Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:
nr 32, angående befrielse för O. Damberg m. fl. från viss betalningsskyldighet; och
nr 33, angående befrielse för A. Viktorsson från betalningsskyldighet till kronan på grund av virkesköp.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 34, angående anvisande av vissa anslag å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1941/42.

Föredrogs Kungl. Maj:ts proposition nr 35, angående befrielse för H. G. Persson från ersättningskyldighet m. m.
Propositionen hänvisades, såvitt angick punkten 3, till bankoutskottet och i övrigt till statsutskottet.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott Kungl. Maj:ts proposition nr 38, med förslag till lag angående lindring i arrendevillkoren för vissa arrendatorer av ecklesiastisk jord.

Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 39, med förslag till förordning angående grunder för lindring i arrendevillkoren för vissa arrendatorer av kronans jordbruksegendomar.

Föredrogs Kungl. Maj:ts proposition nr 40, med förslag till lag om jämkning av arrendeavtal i vissa fall, m. m.
Propositionen hänvisades, såvitt angick anslag till kostnader i samband med jämkning av vissa arrendeavtal, till jordbruksutskottet och i övrigt till behandling av lagutskott.

Föredrogs och bordlades ånyo statsutskottets utlåtanden nr 12, 16 och 21, bevillningsutskottets betänkande nr 1 samt bankoutskottets utlåtande nr 3.

Föredrogs och bordlades Kungl. Maj:ts denna dag avlämnade propositioner nr 36, 37 och 41.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 4.07 e. m.

In fidem
G. H. Berggren.

Onsdagen den 11 februari.

Kammaren sammanträdde kl. 11 f. m.

Föredrogos och hänvisades till behandling av lagutskott Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 36, med förslag till lag om förbud mot bebyggelse till hinder för försvaret; och

nr 37, med förslag till lag om preskription av rätt till medel som inestå hos offentlig myndighet.

Föredrogs Kungl. Maj:ts proposition nr 41, med förslag till lag om ändrad lydelse av 1 § lagen den 26 juni 1936 (nr 373) med vissa bestämmelser om centralkassor för jordbrukskredit, m. m.

Propositionen hänvisades, såvitt angick de föreslagna anslagen till jordbrukets kreditkassor, till jordbruksutskottet och i övrigt till bankoutskottet.

Föredrogos ånyo statsutskottets utlåtanden:

nr 12, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar under Utgifter å driftbudgeten, För flera huvudtitlar gemensamma frågor, jämte i ämnet väckta motioner;

nr 16, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1941/42, i vad propositionen avser socialdepartementets verksamhetsområde; samt

nr 21, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande kapitalinvestering för budgetåret 1942/43 i statens allmänna fastighetsfond, i vad propositionen avser kommunikationsdepartementets verksamhetsområde.

Vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt bifölls.

Vid förnyad föredragning av bevillningsutskottets betänkande nr 1, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående rätt för Konungen att åsätta särskild tullavgift, bifölls vad utskottet i detta betänkande hemställt.

Vid ånyo skedd föredragning av bankoutskottets utlåtande nr 3, i anledning av väckt motion om dyrtidstillägg till den hos riksdagens kamrar, utskott och kansli tillfälligt anställda personalen, bifölls vad utskottet i detta utlåtande hemställt.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl 11.10 f. m.

In fidem
G. H. Berggren.

Lördagen den 14 februari.

Kammaren sammanträdde kl. 4 e. m.

Herr statsrådet *Bergquist* avlämnade Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 43, med förslag till förordning om rätt att använda obligationer med 3 procent ränta tillhörande svenska statens tredje försvarslån såsom betalningsmedel vid erläggande av arvsskatt;

nr 45, angående anslag ur kyrkofonden för budgetåret 1942/43 för biträde vid handläggning av boställsärenden och vad därmed äger samband;

nr 46, med förslag till grunder för dyrtidstillägg åt präster för budgetåret 1942/43;

nr 48, angående avsättande till nationalpark av viss del av det s. k. Muddusområdet i Norrbottens län;

nr 49, angående disposition av Härnösands stifts byggnadskassa; samt

nr 52, med förslag till förordning om viss tillämpning i fråga om kött av älg med flera djur av lagen den 11 maj 1934 (nr 140) angående köttbesiktning och slakthus, m. m.

Justerades protokollen för den 7 och den 10 innevarande månad.

Upplästes en till kammaren inkommen ansökning, som jämte därvid fogat läkarintyg var så lydande:

Till riksdagens första kammare.

Med hänvisning till bifogat läkarintyg får jag vördsamt anhålla om ledighet från riksdagsarbetet till den 10 mars 1942.

Karlskrona den 11 februari 1942.

Viktor Thörnberg.

Härmed intygas, att riksdagsman *Viktor Thörnberg* från Ronneby sedan den 10 februari 1942 vårdas å Karlskrona lasarett för sockersjuka och hjärtsjukdom. Han kommer att vara i behov av lasarettsvård tills vidare en månad framåt.

Karlskrona lasarett den 11 februari 1942.

Stig Ahnlund,
t. f. förste underläkare.

Den begärda ledigheten beviljades.

Föredrogos och bordlades Kungl. Maj:ts denna dag avlämnade propositioner nr 43, 45, 46, 48, 49 och 52.

Herr *Holmbäck* väckte en motion, nr 188, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om fornminnen m. m.

Motionen bordlades.

Herr *Franzon* erhöll på begäran ordet och yttrade: Herr talman! De nu gällande reglerna för prisrabatterning på matfett och mjölk ha genom Kungl. Maj:ts kungörelse den 30 oktober 1941 fått sin tredje lydelse. De första bestämmelserna, som trädde i kraft genom kungl. kungörelse den 10 maj 1940, innefatta stadganden om att ingen kunde erhålla rabattkort å smör, då den beskattningsbara inkomsten till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt översteg 1,500 kronor eller då taxering skett till särskild skatt å förmögenhet. Dessa bestämmelser ändrades genom kungl. kungörelse den 8 november 1940 så tillvida, att den beskattningsbara inkomsten icke fick överskrida 1,000 kronor för erhållande av rabatt. Enligt båda dessa kungörelser kunde medlemmar av produenthushåll erhålla rabattkort enligt särskilda villkor.

Ang. prisrabatteringen å matfett och mjölk.

Efter nu gällande kungörelse jämställas medlemmar av jordbrukarhushåll ifråga om rätten att erhålla rabattkort helt med övriga befolkningsgrupper. Enda skillnaden är att medlemmar av produenthushåll erhålla sådana rabattkort efter särskild ansökan, under det att övriga förbrukare i regel erhålla sina kort efter rekvisition. Bestämmelserna innebära i övrigt, att det beskattningsbara beloppet för erhållande av rabattkort numera icke får överstiga 900 kronor och den skattepliktiga förmögenheten icke överstiga 15,000 kronor.

Trots den senare ändringen är det en ganska utbredd uppfattning, icke minst bland dem, som handhava kristidsnämndernas verksamhet, att många erhålla rabattkort, ehuru de enligt den uppfattning, som i allmänhet råder, skulle kunna reda sig utan prisrabatterning, under det att åtskilliga verkligt behövande icke komma i åtnjutande av så stora förmåner härvidlag, som motsvara deras nödtorftiga behov. En rättvis avvägning av denna rabattering synes böra gå ut på, att rabatterna indragas för dem, som icke kunna anses vara i verkligt behov därav, under det att högre rabatter beviljas de faktiskt behövande, för vilkas del rabatterna därtill borde utsträckas till flera livsmedel än som avses i nu gällande kungörelse. En sådan anordning synes mig kunna skapas utan att det allmännas utgifter därigenom nämnvärt ökas.

Såsom exempel på hur nu gällande ordning verkar, vill jag anföra en del erfarenheter från min egen hemstad, Norrtälje, som vid senaste årsskifte hade ett invånarantal på 5,330 personer. Vid senaste utdelning av rabattkort å matfett erhöilo av dessa 2,483 personer, eller närmare 47 %, sådana kort. Beaktas bör att tilldelningen skett med noggrant iakttagande av gällande bestämmelser. Flera kommuner kunna uppvisa ännu större procentuell tilldelning av rabattkort. Det anförda exemplet visar, att tilldelningen har sådana dimensioner att den nyss angivna uppfattningen inom kristidsnämnden rörande det tillämpade systemet styrkes.

Herr talman! Med hänvisning till vad jag här anfört, anhåller jag om kammarens tillstånd att till herr statsrådet och chefen för folkhushållningsdepartementet få framföra följande interpellation:

Anser herr statsrådet att de nu gällande bestämmelserna om prisrabatterning äro tillfredsställande?

Om herr statsrådet skulle anse att så icke är fallet, kan man då motse herr statsrådets medverkan till deras ändring i av mig antydd riktning, så att de verkligt behövande kunna genom prisrabatteringen bättre och rättvisare tillgodoses än för närvarande?

På gjord proposition medgav kammaren, att ifrågavarande spørsmål finge framställas.

Anmälades och bordlades

statsutskottets utlåtanden:

nr 3, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande egentliga statsutgifter för budgetåret 1942/43 under riksstatsens tredje huvudtitel, avseende anslagen inom utrikesdepartementets verksamhetsområde, jämte i ämnet väckta motioner;

nr 9, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande kapitalinvestering i statens affärsverksfonder för budgetåret 1942/43 i avseende å postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk;

nr 13, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1941/42, i vad propositionen avser hov- och slottsstaterna;

nr 14, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1941/42, i vad propositionen avser utrikesdepartementets verksamhetsområde;

nr 15, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1941/42, i vad propositionen avser försvarsdepartementets verksamhetsområde;

nr 17, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1941/42, i vad propositionen avser kommunikationsdepartementets verksamhetsområde;

nr 19, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1941/42, i vad propositionen avser handelsdepartementets verksamhetsområde;

nr 20, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1941/42, i vad propositionen avser folkhushållningsdepartementets verksamhetsområde;

nr 22, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under elfte huvudtiteln gjorda framställning om anslag till förberedande arbeten å torvmossar i enskild ägo;

nr 23, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1941/42 till fortsatt utbyggnad av fjärralarmeringsnätet m. m.; och

nr 24, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1941/42 till förstärkning av åttonde huvudtitelns anslag till kommittéer och utredningar genom sakkunniga; samt

första kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande nr 1, i anledning av väckt motion om viss ändring i stadgan angående hotell- och pensionatörrelse.

Kammarens sammanträde avslutades kl. 4.11 e. m.

In fidem
G. H. Berggren.